

Novs models per il provediment medicinal

Ils chantuns fan propostas

DA LUCAS DEPLAZES / ANR

■ **En vista a l'augment da las malsognas cronicas e da la mancanza da persunal han ils chantuns e la confederaziun elavurà novs models per il provediment medicinal da basa ambulat.** Ils chantuns èn ils acturs principals sin il sector da la sanadad publica, ha punctuà *Alain Berset* a sia recenta conferenza da pressa a Berna. Ils chantuns èn responsabels per la planificaziun da la

rait dals ospitals e surpiglian en l'avegnir 55% dals custs per il tractament en ils ospitals ed en las clinicas (sector staziunar). Cumbain ch'il tractament ambulat (medi da chasa, tractament tras las diversas instituziuns da sanadad) vegn finanzià sulettamain da las cassas da malsauns sa sentan ils chantuns conresponsabels per in bun provediment er per il sector ambulat, ha ditg *Michael Jordi*, il secretari general da la Conferenza dals directurs chantunals da sanadad. In su-

stegn saja necessari en vista a la mancanza da persunal medicinal en las regiuns ruralas.

Augment da la tgira

Tenor la diagnosa dals chantuns s'augmentan ils basegns per il provediment da basa en l'avegnir considerablmain. Ils motifs èn d'ina vart da natira demografica, numnadamain l'augment da l'aspetativa da vita da la glieud e da l'autra vart la mancanza da medis da chasa e dal

persunal da tgira qualifitgà, principalmain en las regiuns ruralas. Ins quinta cun in augment dals cas da malsognas cronicas che pretendan dapli meds finanzials e dapli persunal per la tgira. 20% da las malsognas cronicas procuran per 80% dals custs. Ils ultims onns han ins consatà ina midada dal tractament. Ils dis d'ospitalisziun èn vegnids reducids ed il tractament ambulat ha oz dapli muntada. En vista a quest svilup saja necessari da segirar la qualidad dal tractament e d'augmentar l'effizienz cun ina meglra repartiziun da la lavur e da las competenzas.

Ils experts han er examinà la situaziun dal provediment medicinal en divers pajais (Germania, Finlanda, Frantscha, Stadis unids) che disponan gia da divers models. Quels na possian dentant betg vegnir importads tale quale perquai ch'il sistem da sanadad en Svizra funcziunia auter. Ils experts han natiralmain era giuditgà la situaziun en Svizra. Divers chantuns han gia introduci models che tegnan quint da lur situaziuns specificas sco Val Müstair (Center da sanadad Ospital/spitex), citad da Turitg, Berna, Genevra. Var 80 models per in tractament integrà existan gia tar nus.

In tractament coordinà

Ensem cun exponents da la medischna e da l'Uffizi federal da la sanadad publica han ils chantuns elavurà novs models per il provediment medicinal da basa. Quests duain lubir da coordinar meglir il tractament medical tranter ils divers acturs e da franar ils custs dal tractament. Dapli paisa vulan ils chantuns er dar a la prevenziun. Confederaziun e chantuns vulan promover la sco-

laziun dal persunal ed al porscher models da lavur adattads al pensar da noss temp.

Gea a Managed-care

Ils chantuns sustegnan er la nova lescha davart l'introducziun da Managed-care en Svizra che vegn en votaziun dal pievel ils 17 da zercladur proxim. Quella lescha ha per mira in provediment medicinal coordinà ed integrà. Persunas cha fan part d'in model da Managed-care pajan damain. Managed-care muntia in emprim pass en la dretga direcziun ha, punctuà Jordi. Cuntrari a Managed-care sa refereschan ils models dals chantuns dentant sulettamein al tractament ambulat.

Definiziun

La grupp da lavur «Novs models da provediment medicinal» da la confederaziun e dals chantuns ha formulà il provediment pluridisciplinar sco suonda:

Il provediment medical ambulat tras ils medis, plinavant tras ulteriuras professiuns dal sector medicinal sco: persunal da tgira, persunal en las apotecas, spenderas, persunal per il sector da terapia e d'ergoterapia, spitex, cussegliastras da nutriment, persunal d'assistenza en las praticas dals medis.

En il focus dal provediment da basa ambulat stattan persunas attempadas e glieud cun malsognas cronicas.

L'ospital da Sta. Maria/Val Müstair.

FOTO N. PITARO